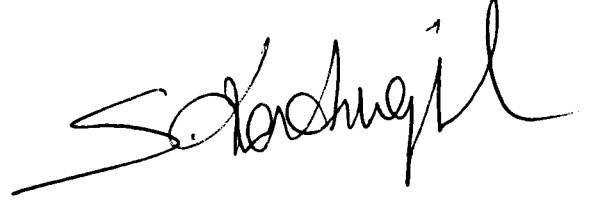

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlköğretim Ve Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi
gerekçesiyle ilişkide sunulmuştur. 12.09.2022

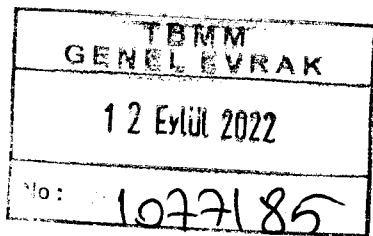
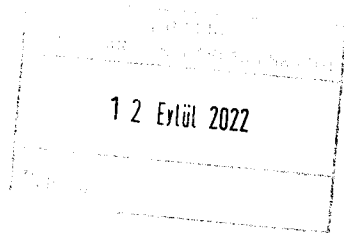
Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Saliha Sera Kadıgil Sütü

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	
Tarih: 01 Ekim 2022		Esas No: 2/4600

GENEL GEREKÇE

Gittikçe derinleşen ekonomik kriz toplumun büyük kesiminin temel ihtiyaçlara ulaşmasını imkansız hale getirmektedir. Mevcut ekonomik verilere baktığımızda TÜİK'e göre yıllık enflasyon ağustos ayı itibariyle %80 olan yıllık enflasyon bağımsız araştırmacılara göre ise %181'e dayanmıştır.

Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 6.839,64 TL'ye çıkmıştır. Okulların açılmasıyla birlikte, asgari yaşam koşullarını sağlamaya çalışan aileler için bir de çocukların eğitim masrafları eklenmiştir. Öyle ki; çocuklarını okula hazırlamakta ekonomik olarak zorluk yaşayan aileler; bu yıl kırtasiye, giyim, beslenme, ulaşım vb. birçok okul masrafını kısmak zorunda kalmıştır. Öyle ki; yaşanan fahiş zamların etkisiyle anasınıfı öğrencisinin sadece kırtasiye gideri bu yıl 496 TL'ye, ilkökul öğrencisinin kırtasiye gideri 775 TL'ye, ortaokul öğrencisinin kırtasiye gideri 619 TL'ye, lise öğrencisinin gideri 718 TL'ye yükselmiştir. Geçen yıla göre okul kıyafeti, eşofman, spor ayakkabı gibi temel ihtiyaçlarının fiyatlarının da fahiş miktarda arttığı görülmektedir. Öğrencilerin okul kıyafetleri, eşofman takımı, spor ayakkabı, klasik ayakkabı gibi sadece en temel ihtiyaçları baz alındığında geçen yıl 515 lira tutan ana sınıfı öğrencisinin gideri bu yıl 1457 lira, 1040 lira tutan ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerinin giderleri bugün sırasıyla 2 bin 387 lira, 2 bin 567 lira ve 3 bin 146 liraya yükseldiği çeşitli araştırmalardan elde edilen sonuçlardır. En temel gıda olarak bakabileceğimiz ve çocuklar için temel nitelikte olan peynir, et ve süt gibi ürünlerin fiyatı neredeyse her hafta artmaktadır. 80 TL'yi bulan peynir, 130 TL'yi bulan et ya da litresi 20 TL civarında olan süt, tanesi 2.5 TL olan yumurta fiyatlarıyla öte yandan 1 litre suyun ortalama 5 buçuk olduğu bir koşulda, Türkiye'de ailelerin önemli bir çoğunluğunun okul öncesi ve okul çağındaki çocuklarını yeterli düzeyde beslemeleri mümkün olmamaktadır.

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı'nın Türkiye verilerinde nüfusun yüzde 18'inin yani 14.8 milyon kişinin yetersiz beslendiğini göstermektedir. OECD ülkeleri ve OECD üyesi olmayan Avrupa ülkeleri arasında; toplam nüfusta ve 18 yaş altı çocuklar içinde yoksulluk oranının en yüksek olduğu ülke Türkiye olarak kayıtlara geçmektedir. Yetersiz beslenmenin çocuklar üzerindeki etkisini ortaya koyan çalışmalardan birisi Türk Aile Hekimleri Dergisi'nde yayımlanmıştır. İlk öğretim çağındaki çocuklar üzerinde yapılan çalışmanın verilerine göre; her dört çocuktan birinin kilosu çok düşük. Çocuklarda gözlenen bir diğer tehlike ise potansiyel kalp hastalığı. Kız çocuklarının yüzde 85'inin, oğlan çocuklarının ise yüzde 68'inin kansızlıkla mücadele ettiğine dikkat çekilirken, Avrupa'da bu oranın yalnızca yüzde 18 olduğunun altı çiziliyor. Bu çocukların aynı zamanda potansiyel kalp hastası olduğuna da vurgu yapılan çalışmada, özellikle kız çocuklarının tamamına yakınının kansızlıkla mücadele ettiği, büyüme ve gelişme sorunları yaşadığı saptanmıştır.

Tüm bu veriler ışığında devletin acil önlem alarak yükümlülüklerin yerine getirmesi gerekmektedir. Şöyle ki; devletin, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılaması Anayasanın 47/7 maddesinin hükmünde "Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır." ifadesiyle pozitif

yükümlölük olarak anayasal bir gereklilik haline getirilmiştir. Aynı zamanda Anayasanın 58'inci maddesinde de devletin gençlerin yetişmeleri ve gelişmeleri için tedbirler alması gereği hükmedilmiştir.

Bu bağlamda dünyada pek çok ülkede 130 yılı aşkındır uygulanan okullarda ücretsiz yemek uygulamasının Türkiye'de de hayata geçmesi için veliler tarafından çeşitli kampanyalar başlatılmış eylemlilikler oluşturulmuştur.

Bizler de Türkiye İşçi Partisi olarak her çocuğun, temel gıda yardımı olarak, 12 yıl kesintisiz, parasız, bilimsel ve laik eğitim hakkının sağlanması gerektiğini savunuyoruz. Ailesinin ekonomik durumundan bağımsız olarak her çocuğun sağlıklı, ve besleyici gıdaya erişiminin sağlanmasının devletin asli yükümlölüklerinden biri olduğuna inanıyoruz.

Bu bağlamda söz konusu kanun teklifiyle; okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve sınırsız içilebilir temiz su imkanının sağlanması ve yetersiz beslenmenin yarattığı okuldan yeterli düzeyde faydalanamama, akademik başarısızlık, okulun ekonomik sebeplerle terk edilerek çocuk işçiliğine mahkum olunmaması, bugün ve ileride ortaya çıkacak sağlık sorunları gibi yaşamsal problemlerin önüne geçmek amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Çocuklarda yetersiz beslenmenin yarattığı fiziksel ve ruhsal problemlerin önüne geçerek, çocuk yoksulluğuyla mücadele hedeflenmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- Tam gün eğitim veren devlet okullarında 1 öğün olacak şekilde öğrencilere ücretsiz gıda desteği sağlanır. Ayrıca tüm devlet okullarında, öğrencilerin sınırsız temiz suya ücretsiz bir şekilde erişebilmeleri için gerekli önlemler alınır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.